



GLOBALLASHUV SHAROITIDA ISLOM DINI VA UNING YOSH AVLOD TARBIYASIDAGI IJTIMOYIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

G'oyibov Maqsudjon Homidjon o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti, Pedagogika va psixologiya yo'nalishi mutaxassisligi MM4-PP23 guruh magistranti

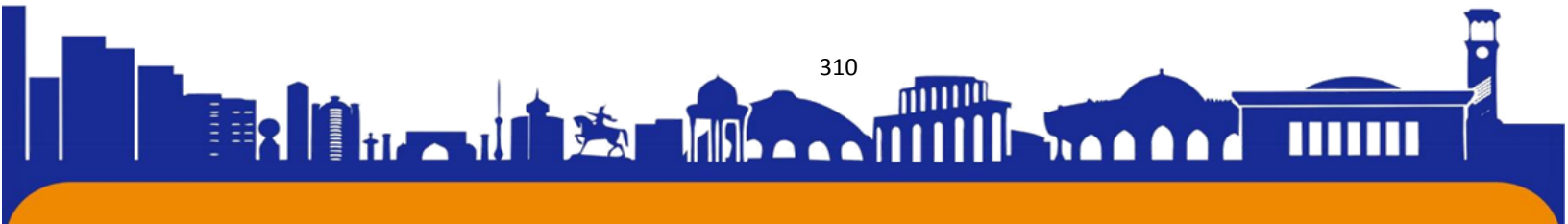
Annotatsiya: Zamonaviy globallashuv sharoitida yoshlarning ijtimoiy-psixologik rivojlanishini shakllantirishda dinning, xususan, islomning o'zining katta ahamiyatga ega bo'lgan mavzudir. Dunyo tobora o'zaro bog'langan, rang-barang va tez sur'atlar bilan rivojlanib borayotgan bir paytda, islomiy qadriyatlar va ta'limotlar yosh avlodning ta'lim tajribasi va dunyoqarashiga qanday ta'sir qilishini tushunish juda muhimdir. Ushbu maqolada biz islom dinining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari va ularning globallashuv davridagi musulmon yoshlar tarbiyasiga ta'sirini o'rganamiz.

Kalit so'zlar: islom dini, ijtimoiy-psixologik xususiyatlar, ta'lim, yosh avlod, globallashuv, zamonaviy ta'lim.

ИСЛАМ РЕЛИГИЯ И ЕЕ СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ В ОБРАЗОВАНИИ МОЛОДОГО ПОКОЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Аннотация: В условиях современной глобализации роль религии, особенно ислама, в формировании социально-психологического развития молодежи является темой огромной важности. Поскольку мир становится все более взаимосвязанным, разнообразным и быстро меняющимся, важно понимать, как исламские ценности и учения влияют на образовательный опыт и мировоззрение молодого поколения. В этой статье мы изучим социально-психологические особенности ислама и их влияние на образование мусульманской молодежи в эпоху глобализации.

Ключевые слова: исламская религия, социально-психологические особенности, образование, молодое поколение, глобализация, современное образование.

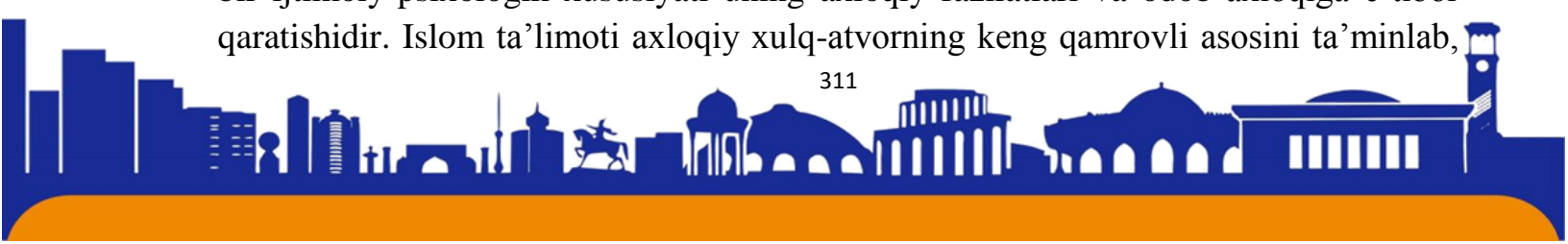


ISLAM RELIGION AND ITS SOCIAL-PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS IN EDUCATION OF THE YOUNG GENERATION IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Abstract: In the conditions of modern globalization, the role of religion, especially Islam, in shaping the social and psychological development of young people is a topic of great importance. As the world becomes increasingly interconnected, diverse and fast-paced, it is important to understand how Islamic values and teachings influence the educational experience and outlook of the younger generation. In this article, we will study the socio-psychological features of Islam and their impact on the education of Muslim youth in the age of globalization.

Key words: Islamic religion, socio-psychological features, education, young generation, globalization, modern education.

Islom asosiy dunyo dini sifatida butun dunyo bo'ylab millionlab odamlarning hayotiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Uning ta'limotlari o'z izdoshlarining xulq-atvori va e'tiqodlarini boshqaradigan axloqiy, axloqiy va ma'naviy tamoyillarning keng doirasini o'z ichiga oladi. Globallashuv davrida o'sib ulg'ayayotgan yosh musulmonlar uchun bu ta'limotlar ularning o'ziga xosligi, qadriyatlar va atrofdagi dunyoga munosabatini shakllantirishda markaziy o'rin tutadi. Islom dinining yosh avlod tarbiyasiga ta'sir etuvchi asosiy ijtimoiy-psixologik xususiyatlaridan biri uning jamiyatga, hamjihatlikka, ijtimoiy mas'uliyatga e'tibor qaratishidir. Islom ta'limotlari imonlilar o'rtasida rahm-shafqat, xayr-ehson va o'zaro yordam muhimligini ta'kidlab, tegishlilik va jamoaviy mas'uliyat hissini tarbiyalaydi. Ta'lim kontekstida bu qadriyatlar kuchli ijtimoiy ong va jamiyatga ijobiy ta'sir ko'rsatishga intilish hissini uyg'otishi mumkin. Qolaversa, Islom ilm, ilm va aqliy qiziqishni yuksak qadrlaydi. Qur'on ilm talab qilish va dunyoni Allohga yaqinlashish vositasi sifatida tushunish muhimligini ta'kidlaydi. Yosh musulmonlar uchun ta'limga bo'lgan bunday e'tibor umr bo'yi o'rganishga, tanqidiy fikrlashga va shaxsiy rivojlanishga yordam berishi mumkin. Axborotdan foydalanish va ta'lim olish imkoniyatlari har qachongidan ham kengaygan globallashuv davrida bu yosh musulmonlarga o'z jamiyatlari va butun dunyoga mazmunli hissa qo'shish imkonini beradi. Islom dinining yosh avlod tarbiyasini shakllantiradigan yana bir ijtimoiy-psixologik xususiyati uning axloqiy fazilatlar va odob-axloqiga e'tibor qaratishidir. Islom ta'limoti axloqiy xulq-atvorning keng qamrovli asosini ta'minlab,





ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-4

insonlarni halollik, adolat, to'g'rilik va mehr-shafqat kabi masalalarda yo'naltiradi. Ta'lim nuqtai nazaridan, bu qadriyatlar yosh musulmonlarga zamonaviy dunyoning murakkabliklarida halollik va axloqiy ravshanlik bilan harakat qilishlariga yordam beradi va ularga shaxsiy va kasbiy hayotlarida axloqiy qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Individual axloqdan tashqari, Islom o'z izdoshlari orasida kuchli o'ziga xoslik va tegishlilik hissini ham targ'ib qiladi. Yosh musulmonlar uchun bu o'zlikni anglash kuch-quvvat, ishonch va globallashuvning qiyinchiliklari va bosimlariga chidamlilik manbai bo'lishi mumkin. Yosh musulmonlar o'zlarining e'tiqodlari va madaniy merosiga asoslanib, tez o'zgarib borayotgan dunyoning murakkabliklarida harakat qilishlariga yordam beradigan o'z qadr-qimmatini va maqsad tuyg'usini rivojlantirishlari mumkin. Bundan tashqari, Islom tana, aql va ruhni o'z ichiga olgan shaxsiy rivojlanishga yaxlit yondashuvni targ'ib qiladi. Islom ta'limoti yosh musulmonlarni hayotlarining barcha jabhalarida, jismoniy sog'lik va farovonlikdan tortib, hissiy va ruhiy o'sishgacha muvozanat va mo'tadillikni rivojlantirishga undaydi. Ta'lim kontekstida ushbu yaxlit yondashuv yosh musulmonlar orasida har tomonlama barkamollik va o'z-o'zini anglash tuyg'usini rivojlantirishi mumkin, bu ularning tobora globallashib borayotgan dunyoda rivojlanishga qodir bo'lgan ishonchli, bardoshli kattalar bo'lib yetishishiga yordam beradi.

Islom ta'limotlarida markaziy o'rinni tavhid tushunchasi, ya'ni Allohning yagonaligiga e'tiqod tashkil etadi, u islom tavhidining asosiy tamoyili bo'lib xizmat qiladi. Ushbu monoteistik e'tiqod tizimi butun mavjudotning o'zaro bog'liqligini ta'kidlaydi va birlik, rahm-shafqat va hamdardlik muhimligini ta'kidlaydi. Yosh musulmonlar uchun tavhidga bo'lgan e'tiqod atrofdagi olam bilan o'zaro bog'liqlik tuyg'usini uyg'otadi, chuqur maqsad tuyg'usini uyg'otadi va ularning xatti-harakatlari va qarorlarini boshqarish uchun kuchli axloqiy kompasni tarbiyalaydi. Qolaversa, Ummat yoki musulmonlarning jahon hamjamiyati tushunchasi globallashuv sharoitida yosh musulmonlarning ijtimoiy-psixologik o'ziga xosligini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ummat tushunchasi geografik chegaralar va madaniy farqlardan oshib, turli millatga mansub shaxslarni umumiy e'tiqod ostida birlashtiradi. Kengroq jamoaga mansublik hissi birdamlik, o'zaro yordam va ijtimoiy adolat va tenglik uchun umumiy sadoqat hissini uyg'otadi. Madaniy xilma-xillik va plyuralizm bilan ajralib turadigan globallashgan dunyoda Ummat tushunchasi yosh musulmonlarga mazmunli aloqalar o'rnatish, jamoalar o'rtasida ko'priq qurish va global jamiyatga ijobiy hissa qo'shishda





yordam beruvchi birlashtiruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi. Biroq, globallashtirish sharoitida yosh musulmonlar uchun o'ziga xoslikni shakllantirish jarayoni o'z muammolaridan holi emas. G'arblashuv, dunyoviylik va iste'molchilikning ta'siri yosh shaxslarga qarama-qarshi madaniy xabarlar va ijtimoiy bosimlarni taqdim etadi, bu ko'pincha ularning islomiy o'ziga xosligini shubha ostiga qo'yishi mumkin. Media va raqamli texnologiyalarning keng tarqalgan tabiati ijtimoiylashuv jarayonini yanada murakkablashtirib, yosh musulmonlarni diniy ta'limotlariga zid bo'lishi mumkin bo'lgan son-sanoqsiz e'tiqodlar, mafkuralar va qadriyatlar tizimiga duchor qiladi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, globallashtirish sharoitida yosh avlod ta'lim-tarbiyasi va kamolotini shakllantirishda islom dinining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari muhim o'rin tutadi. Jamiyat, bilim, axloq, o'zlikni va yaxlit shaxsiy rivojlanishni ta'kidlab, Islom yosh musulmonlarga zamonaviy dunyoning qiyinchiliklari va imkoniyatlarini boshqarish uchun mustahkam poydevor beradi. Pedagoglar, siyosatchilar va ota-onalar sifatida islom ta'limotlarining o'zaro bog'liqligi va rang-barangligi ortib borayotgan global jamiyatda yoshlarning ta'lim va farovonligiga qo'shgan noyob hissasini tan olish va hurmat qilish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Faxriddinov, M. A. (2022). ISLOM DINI TARIXI VA MANBASHUNOSLIK HAQIDA UMUMIY TUSHUNCHALAR. IJTIMOIIY FANLARDI INNOVASIYA ONLAYN ILMIIY JURNALI, 2(8), 4-7.
2. Mustafayev, U. U., Mustafayeva, S. U., & Haydarov, O. E. (2022). TURMUSHDAGI ISLOM: NAMOYON BO'LISHI VA MOHIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(1), 914-921.
3. Namozovich, J. R. A. (2023). ISLOM DININING MARKAZIIY OSIYOGA KIRIB KELISHI VA MINTAQAXOLISINING ISLOM DININI QABUL QILISH JARAYONLARI, SABABLARI, VA OMILLARI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(11), 992-998.

